

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ • **ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ**

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΝΟΜΑ: _____

Βαθμός

ΗΜ/ΝΙΑ: Σάββατο, 6 / 4 / 2024

ΤΜΗΜΑ: _____

%

ΚΕΙΜΕΝΑ

1. Bello Latīno T. Manlius consul nobili genere natus exercitui Rōmanōrum praefuit. Is cum aliquando castris abiret, edixit ut omnes pugnā abstinērent. Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitāvit et a duce hostium his verbis proelio laccessitus est: «Congrediāmur, ut singulāris proelii eventu cernātur, **quanto** miles Latīnus Rōmāno virtūte antecellat». Tum adulescens, viribus suis confisus et **cupiditāte** pugnandi permōtus, iniussū **consulis** in certāmen ruit; et fortior hoste, hastā eum transfixit et armis spoliāvit. Statim hostes fugā salūtem petivērunt. Sed consul, cum in castra revertisset, adolescentem, cuius operā hostes fugāti erant, **morte** multāvit.
2. Unum fuisse Homēro servum, tres Platōni, nullum Zenōni tradunt. Nemo vero eos miserētur, quod infeliciter vixerint. Menēnius Agrippa, (...), aere collāto funerātus est. Atilius Rēgulus, cum Poenos in Africā funderet, ad senatum scripsit mercenarium suum discessisse et ab eo desertum esse rus; id senatui publice curāri placuit, quoniam Rēgulus aberat. Scipiōnis filiae ex aerario dotem accepērunt, quia nihil illis reliquerat pater.
3. Num ad hostem vēni et captīva in castris tuis sum? In hoc me longa vita et infēlix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te vidērem? (...) Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit? Quamvis infesto et mināci animo perveneras, cur, cum in conspectu Rōma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penātes mei sunt, mater coniunx līberique»? Ergo ego nisi peperissem, Rōma non oppugnarētur.
4. Cervā alba eximiae **pulchritūdinis** Sertōrio a Lusitāno quodam **dono** data erat. Sertōrius omnibus persuāsit cervam, instinctam numine Diānae, conloqui secum et docēre, quae utilia factu essent. Si quid durius ei videbātur, quod imperandum militibus esset, a cervā sese monitum esse praedicābat.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας ολόκληρα τα κείμενα **-2-** και **-3-**, όπως αυτά εμφανίζονται παραπάνω. Μονάδες **20**

B1. Να αναδείξετε την προσφορά του «χαλκέντερου» **Βάρρωνα** Ρεατίνου (116-27 π.Χ.), στα λατινικά γράμματα, α) στην πεζογραφία και β) στην ποίηση. Μονάδες **10**

B2. Να εντοπίσετε μία ετυμολογικά συγγενική λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής, στο κείμενο που επισημαίνεται στην κάθε περίπτωση:

- α. **έγκριτος** (στο 1^ο κείμενο) β. **νεόδημος** (στο 3^ο κείμενο) γ. **ζυγός** (στο 3^ο κείμενο)
δ. **δερματοστιξία** (στο 4^ο κείμενο) ε. **δόγμα** (στο 4^ο κείμενο) Μονάδες **10**

ΘΕΜΑ Γ' (Γραμματική ___ / 30)

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις λέξεις:

- filius : τη γενική του ενικού αριθμού.
- proelio : την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού.
- viribus : την αιτιατική του ενικού αριθμού.
- fortior : το επίρρημα στον θετικό βαθμό.
- iniussu : τη δοτική του ενικού αριθμού.
- morte : την ονομαστική του ενικού αριθμού.
- dotem: την ονομαστική του ενικού αριθμού.
- hoc : την αιτιατική ενικού του αρσενικού γένους.
- longa: την αφαιρετική ενικού του συγκριτικού βαθμού στο ίδιο γένος.
- penātes : τη γενική του πληθυντικού αριθμού.
- liberique : τη γενική του πληθυντικού αριθμού.
- quodam: την αιτιατική ενικού του ουδέτερου γένους της αντωνυμίας.
- quid : την ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους της αντωνυμίας.
- durius : τον αντίστοιχο τύπο στον υπερθετικό βαθμό.
- militibus : την ονομαστική του ενικού αριθμού.

Μονάδες **15**

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται:

- praefuit : το απαρέμφατο του Ενεστώτα.
- transfixit : το απαρέμφατο του Μέλλοντα στην παθητική φωνή.
- retinērent : το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεργητικού Μέλλοντα.
- traxit : το β' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του Παρακειμένου στην ίδια φωνή.
- ingredienti: τον ίδιο τύπο στον Παρακείμενο.
- cecidit : το απαρέμφατο του Ενεστώτα στην ίδια φωνή.
- reperissem : το γ' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεργητικού Μέλλοντα.
- persuāsit : το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του Ενεστώτα στην ίδια φωνή.
- instinctam : το α' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεργητικού Παρακειμένου.
- conloqui: το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του Υπερσυντελικού.

Μονάδες **10**

Γ3. Να γράψετε το *ύπτιο*¹ (στην αιτιατική πτώση) καθενός από τα ενεργητικά ή αποθετικά ρήματα που θα εντοπίσετε στο παρακάτω απόσπασμα. Να προσέξετε ώστε να εντοπίσετε ρήματα που διαθέτουν τον τύπο:

- Is cum aliquando castris abiret, edixit ut omnes pugna abstinērent. Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitavit et a duce hostium his verbis proelio lacessitus est: «Congrediāmur, ut singulāris proelii eventu cernātur, quanto miles Latīnus Rōmāno virtūte antecellat».

Μονάδες **5**

ΘΕΜΑ Δ' (Συντακτικό ___ / 30)

Δ1. "*a duce hostium his verbis proelio lacessitus est*":

Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη της πρότασης σε **ενεργητική**.

Μονάδες **3**

Δ1. "*Congrediāmur, ut singulāris proelii eventu cernātur*":

Να αντικαταστήσετε τη δευτερεύουσα τελική πρόταση από τις **εμπρόθετες** μορφές δήλωσης του **σκοπού**.

Μονάδες **4**

¹ άλλη ονομασία για το **σουπίνιο** ή supinum.

Δ3. "Sed consul, cum in castra revertisset, adulescentem, cuius operā hostes fugāti erant, morte multāvīt.":

Να ξαναγράψετε την περίοδο λόγου **συμπτύσσοντας** τη δευτερεύουσα πρόταση στην αντίστοιχη **μετοχή** και μετατρέποντας την έκφραση που δηλώνει το **μέσο** σε ισοδύναμη φράση. Μονάδες **3**

Δ4. Να μελετήσετε την παρακάτω περίοδο λόγου και να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

"Nemo vero eos miserētur, quod infeliciter vixerint.":

α. Να μετατρέψετε τη σύνταξη του ρήματος της κύριας πρότασης (που δηλώνει αποτροπή) κατά τέτοιον τρόπο ώστε να εκφράζει σε **απαγόρευση**, με τον ενδεικνυόμενο τρόπο.

β. Να μεταφέρετε ολόκληρη τη δοθείσα περίοδο στον **πλάγιο** λόγο με εξάρτηση *Seneca hortabatur homines* (= ο Σενέκας συμβούλευε / προειδοποιούσε τους ανθρώπους...) Μονάδες **3**

Δ5. "Atilius Rēgulus (...) ad senatum scripsit mercenarium suum discessisse et ab eo desertum esse rus.":

Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε **ευθύ**, παρουσιάζοντας τα λόγια του Α. Ρήγουλου προς τη Σύγκλητο. Μονάδες **2**

Δ6. Να μελετήσετε την παρακάτω περίοδο λόγου και να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

"Scipiōnis filiae ex aerario dotem accepērunt, quia nihil illis reliquerat pater."

α. Να μεταφέρετε την περίοδο στον **πλάγιο** λόγο, με εξάρτηση την φράση *Seneca scripsit...*

β. Να ξαναγράψετε την αρχική περίοδο λόγου μετατρέποντας την δευτερεύουσα πρόταση σε **μετοχή**. Μονάδες **5**

Δ7. Να μελετήσετε την παρακάτω περίοδο λόγου και να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

"Si quid durius ei videbātur, quod imperandum militibus esset, a cervā sese monitum esse praedicābat."

α. Να δικαιολογήσετε την **εκφορά** της δευτερεύουσας πρότασης που έχει υπογραμμισθεί.

β. Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη της δευτερεύουσας πρότασης σε ενεργητική, αντικαθιστώντας την παθητική περιφραστική συζυγία από **debeo** + ενεργητικό απαρέμφατο. Μονάδες **4**

Δ8. Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τους **σημειωμένους** με έντονα γράμματα όρους του κάθε κειμένου: Μονάδες **6**

▪ **quanto** (1°), **cupiditāte** (1°), **consulis** (1°), **morte** (1°), **pulchritūdinis** (4°), **dono** (4°)

